

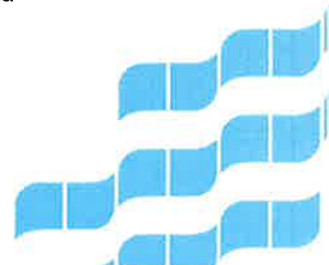
kirjaamo.vm@gov.fi**Ehdotus valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisen valtakunnalliseksi suunnitelmaksi VM109:00/2021**

Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan kokouksessa 7.2.2022 käsiteltiin valtion alueellisen läsnäolon ja monipaikkaisuuden valtioneuvostotason linjausten valmisteluhanketta. Suullisen käsittelyn lisäksi valtiovarainministeriö pyytää neuvottelukunnan jäseniä harkintansa mukaan toimittamaan myös kirjallisesti näkemyksensä mainitussa hankkeessa valmistellusta ehdotuksesta valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisen valtakunnalliseksi suunnitelmaksi.

Suunnitelmassa asetetaan valtion hallinnolle yhteisiä valtion palveluiden saatavuuden järjestämiseen sekä yksiköiden ja toimintojen sijoittamiseen liittyviä strategisen tason tavoitteita, jotka osaltaan täydentävät muualla, esimerkiksi valtion talousarviossa, valtion viranomaisille asetettuja tulostavoitteita. Kirjalliset kommentit pyydetään toimittamaan valtiovarainministeriön kirjaamoon 1.3.2022 mennessä.

Ehdotus valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisen valtakunnalliseksi suunnitelmaksi on kannatettava. Työn murros ja koronapandemian aikana kasvanut monipaikkainen työskentely vaikuttavat olennaisesti myös julkisten sektorin toimintaan. Lisäksi julkisten palvelujen tarve ja niiden laatuvaatimukset kasvavat edelleen nopeasti. Tästä paineesta selviäminen vaatii välttämättä työn ja julkisen palvelutuotannon tuottavuuden radikaalia kasvattamista. Digitalisaation hyödyntäminen on yksi parhaista keinoista tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseen.

Fyysisen paikan sijaan kansalaisten palvelutarpeisiin tulisi pystyä vastaamaan ajasta ja paikasta riippumatta digitaalisesti ja vuorokauden ympäri. Tampereen kaupungin strategisena tavoitteena on ollut palvelujen digitalisoiminen vuoteen 2025 mennessä niin, että

pääsääntöisesti kuntalaisille mahdollistetaan digitaalisten palvelujen käyttö. Tampereen strategian ja pormestariohjelman tavoitteiden toteutumiseksi kaupunki on käynnistänyt Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelman, jossa keskitytään tekemään kaupungin toiminnasta ja kaupunkilaisten arjesta parempaa hyödyntämällä dataa ja tekoälyä ihmisten hyväksi eettisesti ja luotettavasti. Tavoitteiden laadinnassa on otettu viitekehykseksi EU:n digitaalisen kompassin soveltaminen. Koko Unionin tasolla digitalisaatiokehitystä ohjaamaan laadittu kompassi koostuu neljästä osa-alueesta: Osaaminen, Julkiset palvelut, Yritykset ja Digitaaliset infrastruktuurit.

Tampereen kaupunki katsoo, että monikanavainen, digitalinen palvelu on 2020-luvun Suomessa fyysistä läsnäoloa tärkeämpi kansalaisten yhdenvertaista kohtelua edistävä asia. Teknologian hyödyntämisessä on huomioitava myös ne, jotka eivät voi tai halua käyttää sähköisiä palveluita. Kuten suunnitelmassa todetaan, on varmistettava, että kaikilla on pääsy palveluihin ja palveluiden saavutettavuus on huomioitu. Palveluiden saatavuutta ja yksiköiden ja toimintojen sijoittumista koskevat päätökset tulee tehdä siten, että yhdenvertaisuus, kielelliset oikeudet ja muut perusoikeudet toteutuvat. Tavoitteena tulee olla ennen kaikkea asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen käyttäjien palvelutarpeita vastaavasti.

Valtion läsnäolo alueilla vahvistaa alueiden kehitysnäkymiä ja alueellisia osaamiskeskittymiä. Tampereen kaupungin näkemys on, että valtion tulisi rakentaa vahvempaa ja monipuolisempaa strategista kumppanuutta kaupunkien ja alueiden kanssa olemalla mukana erityisesti suurimpien yliopistokaupunkien ja yliopistojen ympärille rakentuissa osaamiskeskittymissä. Suurimmat kaupungit ovat potentiaalisimpia sijoittumisvaihtoehtoja valtion asiantuntijatehtäville, joiden keskittymistä pääkaupunkiseudulle tulisikin jatkossa välttää.

Nykymuotoisessa alueellistamisessa ja palveluiden sijoittumisessa huomio on ollut yksittäisten virastojen tai niiden osien sijainnissa. Tämän sijaan huomio tulisi keskittyä uusiin työn tekemisen tapoihin sekä monipaikkaisuuteen ja paikkariippumattomuuteen. Kun kyse on alueriippumattomasta

asiantuntijatehtävästä, työskentely on mahdollista paikasta riippumatta eikä tosiasiallisella virkapaikalla ole merkitystä. Tarvitaan kuitenkin aiempaa joustavampaa henkilöstö- ja työnantajapolitiikkaa sekä johtamis- ja työskentelykulttuurin muutosta, jotta paikkariippumattomuutta valtion tehtävissä voidaan laajamittaisesti edistää.

Tampereen pormestariohjelmaan on kirjattu tavoitteeksi kehittää Tampereesta monipaikkaisen työn kärkikaupunki. Tavoitteen toteutumisessa keskeistä on Tampereen hyvä saavutettavuus ja sujuvat liikenneyhteydet sekä monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta. Monipaikkaisuus avaa kaupungille mahdollisuuksia houkutella osaajia, kehittää pendelöintiä sekä erilaisia työn ja asumisen muotoja. Kaupunki neuvottelee aktiivisesti valtion sekä yksityisen sektorin kanssa työntekijöiden mahdollisuudesta sijoittua Tampereelle sekä uusien toimipisteiden että etätyöskentelyn muodossa. Lisäksi Tampereen kaupungille tärkeää on sujuva yhteistyö eri valtion viranomaisten kanssa ja digitaalisten sekä teknologisen kehittämisen yhteensovittaminen kansalaisten edun nimissä.

Tampereen kaupungilla on ollut etätyöohje - ja käytäntö vuodesta 2011 alkaen. Suhtautuminen etätyöhön on ollut myönteinen ja etätyön tekemistä on tuettu mm. hyvillä teknisillä valmiuksilla. Koronapandemia vauhditti etätyön lisäämistä ja hybridimallin kehittämistä. Kasvava monipaikkainen työskentely avaa mahdollisuuksia kaupungille houkutella osaajia ja yrityksiä sekä parantaa saavutettavuutta ja asumisen laatua.

Tampereen kaupunki katsoo ehdotuksen valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisen valtakunnalliseksi suunnitelmaksi olevan kannatettava ja yhdenmukainen Tampereen kaupungin kehittämistavoitteiden kanssa.

TAMPEREEN KAUPUNKI

Anna-Kaisa Ikonen
pormestari

